

է և պատկանում է այն գրուածքներին, որոնց միակ նպատակն է հաճելի կերպով խոստուտ ածել ընթերցողների նեարդերը:

Մի քիչ տարօրինակ է այդպիսի դատարկաբանութիւններով զբաղուել մեր արիւնոտ վիճակում ու ընթերցողների յիմար ծիծաղից կոպէկներ մզել սոսկալի դազանութիւնների զոհերի օգտին: Բացի այդ, ցաւալի է, որ ընթերցողներին խոստուտ ածելու դերը վերցրել է իր վրայ մի հեղինակ, որ ինչպէս հէնց այդ գրուածից կարելի է եզրակացնել, օժտուած է իւժղորիստի ձիրքով,—մի ձիրք, որ այնքան հազուադիւս է ծիծաղը մոռացած հայրիս մէջ:

Գրուածքի արժանաւորութիւններից առանձին յիշատակութեան արժանի է այրարատեան բարբառի հարուստ հիւթերով սնուած ոճը, իսկ պակասութիւններից՝ գրական ճաշակի բացակայութիւնը (այլապէս չենք կարող բացատրել՝ օրինակ՝ այն հանգամանքը, որ հեղինակը հնարաւոր է համարում պատմել ընթերցողներին, թէ ինչպէս գիշերը, հիւր տեղում, իր մարմնի չիւսնները փուլ եկան և թարախը կեղտոտացրից տակի սաւանը):

Տ. Յ.

Պրով. Վերներ Չոպարս. «Թէ ինչու մեր օրերումս մեզին հետաքրքրում են սեռետակաց և սոցիալ-բաղադրական հարցեր». Գերմ. թարգմ. Արտաշէս Արեղեան, 40 էր., Թիֆլիս, 1905, գինը 10 կ.

Գրքոյկի բովանդակութիւնը պարզ է վերնագրից:

Հեղինակը, որի գրածները կարօտ չեն յանձնարարութեան, ապացուցանում է այդ գրքոյկում, որ «տնտեսագիտութիւնը հանդիսանում է մեր օրերում իբրև մի տեսակ կենտրոնական գիտութիւն, ինչպէս էր ընագիտութիւնը վերջին տասնեամեակներում և փիլիսոփայութիւնն ու աստուածաբանութիւնը աւելի առաջ» և որ ներկայումս ամեն մարդ, լինի նա հոգեւորական, քօրիկ, իրաւաբան, բանուոր թէ վաճառական, կին թէ այր մարդ, պարտաւոր է ճշտ կարողութեան ձգտել ընդարձակելու իր ունեցած տնտեսական և սոցիալ-քաղաքական ծանօթութիւնները:

Թարգմանութիւնը յաջող է: Պ. Արտաշէս Արեղեան, ինչպէս երևում է, թարգմանչական ձիրք ունի: Բնագիրը հայերէնացրած է, իսկ հայերէնը՝ կանոնաւոր: Ցանկալի կը լինէր միայն, որ թարգմանիչը մի քիչ ժողովրդական շունչ մտցնէր իր հայերէնի մէջ, ոճը աւելի մօտեցնէր խօսակցականին և

խուսափէր այնպիսի գրաբարաբանութիւններից, ինչպէս է. «խորհել պարտենք», «այդունակ», և այլն:

Տ. Յ.

Յարութիւն Յայեան. «Միւսումն դադարում» պատկեր, 16 երես. Թիֆլիս, 1905, գ. 4 կ.:

«Միւսումն դադարում»-ը՝ մի յաջողուած պատկեր է կովկասեան վերջին դառն իրականութիւնից:

Ինձ առանձնապէս դուր է գալիս պատկերի մտայղացումը (замысел), որ իրաւունք է տալիս ասելու, թէ պ. Յայեանի մէջ սկսում է արտայայտուել բեկետրիստի ձիրք:

Կատարումը նոյնպէս վատ չէ, բայց այդ կողմից՝ պատկերի արժանաւորութիւնները աւելի բացասական արժանաւորութիւններ են: Պատկերը ազատ է խոշոր պակասութիւններից: Աչքի է ընկնում մանաւանդ այն պակասութիւնների բացակայութիւնը, որոնք մատնանիշ արուեստին պ. Յայեանի առաջին պատկերները քննադատողների կողմից:

Պատկերի ոճը ամփոփ է և լեզուն՝ իսկական հայերէն, որ ամենակին չի յիշեցնում պ. Յայեանի թարգմանական հայերէնը Կլարա Յետկինի գրքում:

Տ. Յ.

Փառնակէս. «Զուտողի մալը ուտողին հալալ ա» կամ «Ճարպիկ փառաբան» լուսանկար մէկ արարուածով. Երեւան 1905 թ. 58 եր. գ. 40 կ.

Բազուկների երիտասարդ Սարգիս Օձխուզողեանը շանտաժի միջոց է դարձնում Սինոդի վեջին կարգադրութիւնը. նրա նշանածի, օրիորդ Զարուհու հայրը, Թորոս Ասլանեանը, տասը հազար բուբուռ օֆիտ է խոստացել: Այդ քիչ է թւում յարգելի երիտասարդին: Նա այնպէս է ձեռնարկում, թէ մտադիր է հրաժարուել օրիորդ Զարուհուց, որովհետեւ, ինչպէս լսել է, օրիորդի հայրը բարակացաւ ունի, իսկ մայրը՝ լուսնոտ է: Կանկածները փարատելու համար՝ պահանջում է բժշկական քննութեան ենթարկել օրիորդին և նրա ծնողներին: Ասլանեանները զայրացած են: Երիտասարդը յայտնում է, որ Կարելի է բանը բժշկական քննութեան չհասցնել, սակայն այն պայմանով, որ Ասլանեանները օրիորդի օֆիտի վրայ մի հինգ հազար էլ աւելացնեն, օրիորդի ապագայ բժշկութեան համար: